

потенціалу залежить від ефективності взаємодії держави, бізнесу та міжнародних партнерів у питаннях гармонізації нормативно-правового поля.

Список використаних джерел:

1. Григорак М. Ю. Логістичний менеджмент: теорія та практика. Київ: Логос, 2023. 512 с.
2. Котлубай О. М. Трансформація транспортно-логістичної системи України в умовах воєнного стану. *Економіка харчової промисловості*. 2024. Т. 16, Вип. 1. С. 12-25.
3. Писаревський В. М. Стратегічні пріоритети розвитку залізничної логістики України. *Науковий вісник економіки*. 2023. Вип. 4. С. 94-110.
4. European Commission. Solidarity Lanes: Facilitating Ukraine's export operations. Official Report. Brussels, 2024.
5. Rodrigue, J-P. The Geography of Transport Systems. 6th Edition. Routledge, 2024. 524 p.

Канд. екон. наук Дзяд О. В., Гаврилова К. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МІЖНАРОДНЕ ІНВЕСТИЦІЙНЕ ТА ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ

Переробна промисловість відіграє стратегічну роль у формуванні конкурентоспроможної моделі національної економіки, оскільки саме цей сектор забезпечує створення високої доданої вартості, технологічну модернізацію та розширення експортного потенціалу. В умовах воєнних руйнувань, логістичних обмежень та структурних дисбалансів української економіки особливого значення набуває залучення зовнішніх фінансових ресурсів для відновлення та оновлення виробничої бази. У цьому контексті міжнародне інвестиційне та грантове фінансування стає не лише джерелом капіталу, але й інструментом геоекономічної інтеграції України [1; 8-9]. Сучасна архітектура міжнародної підтримки України трансформується від моделі короткострокової допомоги до довгострокових інвестиційних механізмів. Аналітичні огляди міжнародних бізнес-об'єднань та урядових структур свідчать про формування багаторівневої системи фінансування відновлення, що поєднує грантові ресурси, гарантійні інструменти, кредитні програми та механізми співінвестування. Такий підхід дозволяє не лише збільшити обсяг доступного фінансування, а й суттєво знизити ризики для приватного капіталу [1; 9].

Одним із ключових інструментів нової фінансової моделі є спеціальні інвестиційні платформи, створені у співпраці з міжнародними партнерами. Вони

реалізують підхід змішаного фінансування, за якого грантові кошти поєднуються з кредитними та гарантійними ресурсами. Це дозволяє підвищити привабливість інвестицій у виробничі проекти, зокрема у переробну промисловість, яка традиційно потребує значних початкових вкладень і має довший період окупності [6-8].

Важливу роль у розширенні доступу до фінансування відіграють гарантійні програми міжнародних фінансових інституцій. Надання портфельних гарантій українським банкам дозволяє розширювати кредитування підприємств реального сектору без пропорційного зростання ризикового навантаження. У результаті формується механізм фінансового мультиплікатора, коли міжнародні гарантії стимулюють додаткове внутрішнє банківське кредитування. Це особливо важливо для переробних підприємств, які потребують інвестицій у обладнання, автоматизацію та енергоефективність [5].

Паралельно з інвестиційними інструментами активно розвивається система грантової підтримки виробників. Державні програми грантів для переробних підприємств орієнтовані на модернізацію виробничих потужностей, запуск нових технологічних ліній та відновлення пошкоджених об'єктів. Фінансування надається за умови співфінансування з боку бізнесу та створення робочих місць, що забезпечує економічний і соціальний ефект. Практика показує, що грантові програми особливо ефективні для малих і середніх підприємств, які мають обмежений доступ до довгострокового кредитного ресурсу [2-4].

Цифровізація процедур подання заявок через державні електронні платформи спрощує доступ до грантових ресурсів та підвищує прозорість розподілу коштів. Це зменшує адміністративні бар'єри та скорочує транзакційні витрати для підприємств. Водночас грантові механізми виконують функцію каталізатора інвестицій: початкове грантове фінансування часто доповнюється кредитними або власними коштами підприємства, формуючи комбіновану модель розвитку [2; 4].

З позиції гео економічних пріоритетів розвиток переробної промисловості на основі міжнародного фінансування має довгострокове стратегічне значення. По-перше, це сприяє переходу від сировинної експортної моделі до моделі експорту продукції з високою доданою вартістю. По-друге, модернізовані виробництва легше інтегруються у міжнародні виробничі ланцюги та відповідають технічним і екологічним стандартам розвинених ринків. По-третє, це посилює

інвестиційну репутацію країни та формує позитивний сигнал для приватних інвесторів [1; 6; 8].

Разом з тим існують і стримуючі фактори. Серед них – високі вимоги до підготовки проєктної документації, необхідність співфінансування, складні процедури комплаєнсу та звітності, а також обмежена управлінська спроможність частини підприємств. Це підвищує значення інституцій супроводу інвестиційних проєктів, консультативної підтримки та розвитку проєктної експертизи в бізнес-середовищі [7; 8].

Таким чином, міжнародне інвестиційне та грантове фінансування виступає системним фактором розвитку переробної промисловості України. Його вплив проявляється не лише у збільшенні фінансових ресурсів, а й у поширенні нових стандартів управління, технологічної модернізації та ринкової інтеграції. Поєднання гарантійних, грантових та інвестиційних інструментів формує нову модель індустріального зростання, що відповідає геоекономічним пріоритетам України у глобальному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Rebuilding Ukraine: Mid-2025 Update. European Business Association. 2025. URL: <https://eba.com.ua/cms-rebuilding-ukraine-mid-2025-update/>.
2. Грант на переробне підприємство. Державні послуги онлайн. 2025. URL: <https://diia.gov.ua/services/grant-na-pererobne-pidpriemstvo>.
3. Зроблено в Україні: виробники переробної промисловості отримають до 16 млн грн на відновлення потужностей після обстрілів. Івано-Франківська обласна державна адміністрація. 2025. URL: <https://www.if.gov.ua/news/zrobleno-v-ukraini-vyrobnyky-pererobnoi-promyslovosti-otrymaiut-do-16-mln-hrn-na-vidnovlennia-potuzhnostei-pislia-obstriliv>.
4. Гранти для переробних підприємств: нормативні документи та програми підтримки. Міністерство економіки України. 2025. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?id=055fcd-c7-a14d-4862-9e4d-d93719f51468&lang=uk-UA&tag=GrantiDliaPererobnikhPidprimstv>.
5. EBRD extends guarantees to Ukreximbank to unlock €200 million in financing. EBRD News. 2025. URL: <https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2025/ebrd-extends-guarantees-to-ukreximbank-to-unlock--200-million-in.html>.
6. Як працює механізм Ukraine Investment Framework. Міністерство розвитку громад та територій України. 2025. URL: <https://mindev.gov.ua/news/yak-pratsiuie-mekhanizm-ukraine-investment-framework>.
7. Які механізми залучення фінансування на впровадження публічних інвестиційних проєктів і програм існують. Міністерство розвитку громад та територій України. 2025. URL: <https://mindev.gov.ua/news/yaki-mekhanizmy-zaluchennia-finansuvannia-na-vprovadzhennia-publichnykh-investytsiinykh-proiektiv-i-prohram-isnuiut>.
8. Міжнародне співробітництво, євроінтеграція, інвестиції та управління публічними інвестиціями: результати та плани. Міністерство розвитку громад та територій України. 2025.

URL: <https://mindev.gov.ua/news/mizhnarodne-spivrobitnytstvo-ievrointehratsiia-investytsii-ta-upravlinnia-publichnymy-investytsiiamy-u-2025-rotsi-kliuchovi-rezultaty-ta-plany-na-nastupnyi-rik>.

9. International cooperation, G2G agreements and World Bank support for Ukraine. Government Portal. 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/mizhnarodna-spivratsiia-g2g-uhody-ta-pidtrymka-svitovoho-banku>.

Дивляш А. О., д-р екон. наук Мешко Н. П.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**МЕНЕДЖМЕНТ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КОМПАНІЇ В УМОВАХ ЗМІНИ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ
АГРОПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА РИНКАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН**

Інтеграція України до європейського економічного простору зумовила суттєву трансформацію умов здійснення міжнародної діяльності вітчизняних агропромислових компаній. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 2014 р. закріпила курс на поступову адаптацію національних стандартів якості та безпечності харчової продукції до вимог європейського законодавства, що відкрило нові ринки збуту, однак водночас поставило перед підприємствами агропромислового комплексу (АПК) принципово нові управлінські виклики [1].

Стандарти якості агропромислової продукції в країнах ЄС регулюються системою технічних регламентів і директив, зокрема вимогами санітарного та фітосанітарного контролю, нормами екологічної безпеки та принципами сталого розвитку. Стратегія ЄС «Від лану до столу» передбачає скорочення використання хімічних засобів захисту рослин на 50%, мінеральних добрив – на 20%, а також збільшення частки органічного землеробства до 25% від загальної площі сільськогосподарських угідь до 2030 р. [3]. Ці вимоги безпосередньо впливають на рівень конкурентоспроможності українського аграрного експорту.

Менеджмент стійкого розвитку міжнародної діяльності агропромислової компанії в умовах зміни стандартів якості передбачає реалізацію кількох взаємопов'язаних стратегічних напрямів. По-перше, адаптацію виробничих процесів до вимог міжнародної сертифікації – ISO 22000, GlobalG.A.P., IFS Food. По-друге, впровадження систем простежуваності продукції від поля до споживача. По-третє,